

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2280

Vragen van de leden **Ceder** (ChristenUnie), **Stoffer** (SGP), **Boswijk** (CDA) en **Kahraman** (Nieuw Sociaal Contract) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over het bericht «Nigeria: christenen in deelstaat Plateau keer op keer slachtoffer militante Fulani's» (ingezonden 18 april 2025).

Antwoord van Minister **Veldkamp** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 23 mei 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 2138.

Vraag 1

Hoe luidt uw reactie op het bericht «Nigeria: christenen in deelstaat Plateau keer op keer slachtoffer militante Fulani's»?¹

Antwoord 1

Het toenemende geweld in de deelstaat Plateau is verontrustend. De verschillende aanvallen in april duiden op een escalatie in een langlopend en gewelddadig conflict tussen boeren en nomadische herders in de Middle Belt-regio, waartoe de deelstaat Plateau behoort. Spanningen tussen boeren en herders nemen aan het begin van het zaaiseizoen vaak toe, zoals ook dit jaar.

Vraag 2

Bent u op de hoogte van de vele moordpartijen en gewelddadige incidenten tegen christenen in (het midden van) Nigeria? Klopt het dat islamitische militante Fulani's de daders zijn van dit geweld? Wat weet u van deze groep?

Antwoord 2

Het kabinet is bekend met het regelmatig oploeiende geweld in de Middle Belt-regio van Nigeria. Hoewel religie en etniciteit spanningen tussen veelal christelijke boeren en overwegend islamitische herders kunnen versterken, hebben conflicten in deze regio doorgaans een lokale dynamiek, waarin onder meer strijd om toegang tot land en water, lokale machtsverhoudingen en percepties van sociale of economische marginalisering een rol spelen. Het is bij het kabinet onbekend wie de aanstichters waren van het geweld en wat hen exact motiveerde. Het kabinet is terughoudend in het categoriseren van

¹ Open Doors, 15 april 2025, «Nigeria: christenen in deelstaat Plateau keer op keer slachtoffer militante Fulani's» (<https://www.opendoors.nl/nieuws/christenen-in-deelstaat-plateau-militante-fulanis>)

daders en slachtoffers primair op basis van religieuze achtergrond, gezien dit in veel gevallen geen recht doet aan de situatie ter plaatse en onbedoeld kan bijdragen aan verdere polarisatie.

Vraag 3

Bent u in contact met de Nigeriaanse overheid om hen op te roepen de gemeenschappen te beschermen en de daders verantwoordelijk te houden? Bent u bereid dit ook in Europees verband aan te kaarten?

Antwoord 3

Nederland roept de Nigeriaanse overheid in bilaterale contacten op tot bescherming van alle burgers en tot het beëindigen van straffeloosheid. Ook in Europees verband wordt geweld tegen gelovigen aangekaart, zoals recent ook tijdens een bezoek van EU-ambassadeurs aan deelstaat Sokoto in mei 2025.

Vraag 4

Bent u bereid om uw inzet tegen dit geweld te vergroten? Zo ja, op welke manier?

Antwoord 4

Nederland zet zich blijvend in voor conflictpreventie en bescherming van burgers in Nigeria. De posten in Nigeria en bezoekende bewindspersonen vragen stevast aandacht voor betere bescherming van burgers tegen aanslagen die door gewapende bendes en gewelddadige groeperingen worden gepleegd. Daarnaast financiert Nederland in Nigeria verschillende programma's gericht op conflictpreventie, zoals het *Joint Initiative for Strategic Religious Action* (JISRA) en *Promoting and Protecting Freedom of Religion and Belief in Nigeria*. In deze programma's wordt via intra- en interreligieuze dialoog tussen diverse geloofsgemeenschappen geprobeerd om lokale en regionale spanningen te verminderen. Gezamenlijke lobby van deze groepen bij de lokale, regionale en nationale overheid heeft tot doel dat sociale en interreligieuze harmonie worden versterkt. Het kabinet ziet op dit moment geen aanleiding deze inzet verder te vergroten.

Vraag 5

Op welke manier kan Nederland de aangevallen gemeenschappen ondersteunen, die zijn ontheemd, geen eten of inkomen hebben en zo tot armoede worden gedreven?

Antwoord 5

Nederland ondersteunt humanitaire partnerorganisaties – VN-organisaties en fondsen, de Rode Kruis- en Rode Halve Maanbeweging, en de *Dutch Relief Alliance* – met meerjarige flexibele financiering. Dit geeft hen de ruimte om middelen in te zetten waar en wanneer ze het meest nodig zijn. Meerdere van de humanitaire partnerorganisaties waar Nederland aan bijdraagt, zoals bijvoorbeeld UNHCR en het Internationale Rode Kruis, zijn actief in Nigeria.

Vraag 6

Wat is de inzet van de Nederlandse Speciaal Gezant voor Religie en Levens-overtuiging bij het aan de orde stellen van dit geweld?

Antwoord 6

De Speciaal Gezant voor Religie en Levensovertuiging volgt de ontwikkelingen in Nigeria nauwgezet en zet zich actief in voor de bevordering van godsdienstvrijheid en de bescherming van religieuze minderheden, onder wie christenen. In dit kader coördineert de gezant diplomatieke inspanningen en werkt daarbij samen met de EU-gezant. Daarnaast onderhoudt de Speciaal Gezant regelmatig contact met ngo's, met name *Faith Based Organisations*, die zich inzetten voor godsdienstvrijheid. Internationaal spreekt de gezant zich uit tegen schendingen van de vrijheid van religie en levensovertuiging en religieuze spanningen bijdragen aan geweld. Ook via de nauwe intergouvernementele samenwerking in de *International Religious Freedom or Belief Alliance/Article 18 Alliance (IRFBA)* zet de Speciaal Gezant zich in om aandacht voor de zorgelijke situatie in Nigeria te vragen. De leden van IRFBA pleiten er stelselmatig voor om de internationale inzet

voor vrijheid van religie en levensovertuiging voor alle betrokken groepen te laten gelden en niet alleen voor christenen, om dezelfde redenen als hierboven werden genoemd.

Vraag 7

Wanneer komt er duidelijkheid over de aanstelling van de EU-gezant voor godsdienstvrijheid? Geeft dit nieuws aanleiding om hier opnieuw aandacht voor te vragen?

Antwoord 7

Via onze Permanente Vertegenwoordiging in Brussel volgt het kabinet de benoeming van de nieuwe EU-Speciaal Gezant voor vrijheid van religie en levensovertuiging nauwgezet. Nederland pleit regelmatig voor een spoedige aanstelling. De Europese Commissie heeft in recent contact haar intentie bevestigd om een nieuwe Speciaal Gezant te benoemen. Het selectieproces is momenteel gaande en wordt naar verwachting op korte termijn afgerond, al kan er nog geen precieze datum worden genoemd.

Vraag 8

Op welke manier heeft uw departement en de betrokken post(en) nadere aandacht besteedt aan de religieuze overwegingen en extremisme bij het geweld, zoals u in antwoord op eerdere Kamervragen heeft aangegeven?² Welke stappen gaat u nog zetten?

Antwoord 8

Naast de eerder genoemde inzet die Nederland ontplooit op dit en gerelateerde onderwerpen zal onder anderen de Mensenrechtenambassadeur tijdens zijn bezoek aan Nigeria, voorzien voor 22 en 23 mei 2025, uitgebreid aandacht besteden aan het recht op vrijheid van godsdienst en levensovertuiging in contacten met overheid, religieuze leiders en maatschappelijke organisaties. Onderdeel hiervan zijn ontmoetingen met christenen, in lijn met de motie van het lid Stoffer c.s. van 21 november 2024, 36 600 V, nr. 45.

Vraag 9

Bent u bereid om dit patroon van geweld aan de orde te stellen bij de VN Mensenrechtenraad? Zo nee, waarom niet? Geeft het geweld aanleiding om alsnog op te roepen tot oprichting van een internationale onderzoekscommissie onder auspiciën van de VN om de aard en de omvang van het geweld in Nigeria te onderzoeken, met bijzondere aandacht voor de achterliggende religieuze identiteit van daders en slachtoffers van dit geweld? Zo nee, wanneer wel?

Antwoord 9

Nederland heeft Nigeria tijdens de 57^e Mensenrechtenraad van september jl. opgeroepen religieuze gemeenschappen te beschermen. In de 43e *Universal Periodic Review* van Nigeria, in 2024, heeft Nederland aanbevolen, ten behoeve van de uitoefening van het recht op vrijheid van religie en levensovertuiging, de veiligheid van burgers in alle regio's van Nigeria te vergroten en de accountability voor schendingen van dit recht te versterken. Nederland zal in de VN-Mensenrechtenraad actief aandacht blijven vragen voor het tegengaan van religieus geweld en de Speciaal Rapporteur Vrijheid van Religie en Levensovertuiging, Nazila Ghanea, blijven oproepen aandacht te schenken aan de situatie wereldwijd, waaronder ook Nigeria. Deze Speciaal Rapporteur kan zelfstandig onderzoek doen naar landensituaties. In 2023 uitte de Speciaal Rapporteur, samen met andere VN-gezanten, nog haar zorgen over de situatie van christenen in Nigeria. Het kabinet acht het op dit moment nog altijd onwaarschijnlijk dat er brede steun zal zijn voor het oprichten van een VN-gemandateerde internationale onderzoekscommissie voor onderzoek naar religieus geweld in Nigeria.

² Aangangsel van de Handelingen II, vergaderjaar 2023–2024, nr. 2288.

Vraag 10

Wat is uw reactie op de recente uitspraak van hoogste rechtbank van de West-Afrikaanse statenorganisatie Economische Gemeenschap van West-Afrikaanse Staten (ECOWAS) dat de bepalingen in de strafwet van de deelstaat Kano in strijd zijn met internationale mensenrechten? Ziet u een verband tussen gewelddadige incidenten tegen christenen en de blasfemie-wetten in Nigeria? Bent u bereid om in Europees verband de Nigeriaanse overheid op te roepen om deze wetten aan te passen?³

Antwoord 10

De uitspraak van de *Community Court of Justice* van ECOWAS onderstreept het belang van vrijheid van meningsuiting in Nigeria. De rechtbank oordeelde dat twee bepalingen uit de shariastrafwet van de deelstaat Kano in strijd zijn met internationale mensenrechten, namelijk een onvoldoende duidelijke definitie van religieuze belediging en de doodstraf voor het beledigen van de profeet Mohammed.

Gewelddadige incidenten gerelateerd aan blasfemiebeschuldigingen komen regelmatig voor in Nigeria en treffen mensen van verschillende religieuze achtergronden. De straffeloosheid in deze zaken is zorgwekkend. De incidenten benoemd in voorgaande vragen betreffen conflicten tussen boeren, herders en gewapende bendes, waarin religie soms een rol speelt, maar geen direct verband gelegd kan worden met blasfemiewetgeving. In andere contexten kan dit verband soms wel gelegd worden.

Nederland benoemt blasfemiewetgeving regelmatig in bilaterale contacten met de Nigeriaanse overheid, en doet dit waar mogelijk in EU-verband. Dit is in lijn met de EU-richtsnoeren over vrijheid van religie en levensovertuiging, in het bijzonder het uitgangspunt dat de EU in landen waar blasfemie strafbaar is, decriminalisering aanbeveelt.

³ Cvandaag, 17 april 2025, «Hoge rechtbank wijst blasfemiewetten Nigeria af: «Schending van mensenrechten»» (<https://cvandaag.nl/105461-hoge-rechtbank-wijst-blasfemiewetten-nigeria-af-schending-van-mensenrechten>)